

Engrevgià las vischnancas e distgargià las regiuns

Il cussegl grond è s'occupà ier l'entir di cun la debatta da detagl da la revisiun totala da la lescha per la promoziun da la cultura

DA MARTIN CABALZAR

■ **Mo grazia ad ina ferma alianza da cristiandemocrats e socialdemocrats n'è la revisiun totala da la lescha per la promoziun da la cultura betg vegnida renviada a la regenza. La fracziun burgais-democratica e grondas parts da la fracziun liberaldemocratica na vulevan schizunt betg entrar en materia.** Il segund di da la sessiun da favrer ha il cussegl grond deditgà entirament a la debatta da detagl. Quella è stada lunga e contraversa. Già en la cumissiun predeliberanta n'han ins betg chattà in consens, uschia ch'il plenum ha già da s'occupar da betg main che 29 propostas supplementaras da maiortad e da minoritad. Crititgà è vegnì cunzunt il fatg che la regenza ha manchentà d'elavurar in concept strategic avant che preschentar la lescha.

Finamira da la lescha da cultura

Tenor la presidenta da la cumissiun da furmaziun e cultura *Cornelia Märchy-Caduff* vul la nova lescha reglar la pomozion, l'intermediaziun e la perscrutaziun da la cultura. Ella vul promover las activitads culturalas, la participaziun a la cultura, la scolaziun da musica ordaifer la scola, las bibliotecas ed ils museums cun procurar per cundiziuns da partenza favureivlas. Tenor il messadi da la regenza duai la pomozion da la cultura esser in'incumbensa cuminaivla dal chantun, da las regiuns e da las vischnancas.

Regiuns restan vinavant responsablas

Emil Müller (pbd Susch) vulesch che las vischnancas enstagl la regiun surpiglian da nov la responsabladad per la cultura. Era *Rudolf Burkhardt* (pld Tusaun) è da quest avis. Tenor el duain las vischnancas avair la pussaivladad da decider sezzas tge incumbensas ellas vulan surdar a la regiun sin fundament da cunvegns da prestaziun. Quella proposta vegn cumbattida da cusseglier guvernativ *Martin*

Giovanni Netzer, Jacqueline Giger Cahannes e divers auters exponents da la cultura grischuna han persequità ier la debatta en il cussegl grond cun interess.

FOTO Y. BÜRKL

Jäger (ps) e da *Christoph Jaag* (ps Aschera). La proposta Müller vegn refusada cun 70 cunter 40 vuschs.

Concept en competenza dal cussegl

Gronda discussiun hai da davart la damonda tgi che decida davart il concept strategic. Ina maiortad da la cumissiun vuleva surschar questa competenza a la regenza, ina minoritad reservar questa competenza al cussegl grond. La votaziun ha purtà ina situaziun da pat cun 57:57 vuschs. Cun la vusch da tagl dal president *Michael Pfäffli* (pld Engiadina Auta) na sto quel betg be vegnir preni per enconuschientscha, mabain decidi dal cussegl grond per mintgama quatter onns.

4,7 milliuns da Swisslos en favur da la cultura

Cun 68 cunter 38 vuschs na sa particepscha il chantun betg mo al Museum reit, al Muesum da la natira ed al Museum d'art, mabain er a lur collecziuns.

Refusada vegn dentant cun 98 cunter 18 vuschs la proposta da sa participar a la segirezza sociala da personas activas en la cultura.

Tenor infurmaziun da cusseglier guvernativ *Martin Jäger* sustegn il chantun instituziuns da muntada surregionala cun contribuziuns annualas. Dals 11,4 milliuns che Swisslos metta a disposiziun al chantun Grischun vegnian 4,7 milliuns impundids en favur da la cultura.

Cun 63 cunter 44 vuschs ha il cussegl suandà la maiortad da la cumissiun. Las contribuziuns periodicas annualas ad instituziuns culturalas da muntada surregionala vegnan per regla regladas en cunvegns da prestaziun.

Projects scientifics

Il chantun sustegn projects scientifics per perscrutar e per intermediar il spazi cultural e da viver dal Grischun. Il cussegl grond refusa dentant cun 91 cunter 15 vuschs la proposta d'installar in post da coordinaziun per l'intermediaziun da purschidas culturalas per affons e giuvenils. Il chantun po dentant sustegnair lavurs professiunalas d'organisaziuns da

tetg culturalas chantunalas cun contribuziuns da fin 50 perschient dals custs imputabls, cunzunt sin il sector dal teater, da la musica e dal chant, dals fatgs da biblioteca, d'archiv da cultura e da museum.

Concurrenz e premis

Per promover la lavur culturala professiunala organisescha il chantun concurrenz per surdar stipendis u contribuziuns ad ovras. Plinavant surdat la regenza mintga onn il Premi grischun da cultura, premis da reconuschientscha e da promoziun. Ella fixescha era l'autozza da quests premis. Questa proposta vegn sancziunada cun 78 cunter 34 vuschs. La formulaziun che la regenza surdetta il premis sin proposta da la cumissiun da cultura vegn dentant refusada.

Scola da musica sco incumbensa da las vischnancas

Tenor la proposta da la regenza e da la maiortad da la cumissiun duevan las regiuns esser responsablas per las scolas da chant e musica. Ils deputads Müller, Steck, Heinz, Caviezel vulan surdar questa obligaziun a las vischnancas. Cun 69 cunter 46 vuschs vegn dà la preferenza a las vischnancas enstagl a las regiuns. Tenor *Martin Jäger* datti actualmain 17 purtaders da scolas da musica cun totalmain 6780 scolars. En vista a la digren da scolars pledescha el per soluziuns regiunales, dentant senza success.

Cun 59 cunter 56 vuschs decida il cussegl che la contribuziun a las scolas da musica muntia a 27 perschient dals custs imputabls. Las contribuziuns dals geniturs èn dependentas da lur gudogn e munta a maximal 33 perschient dals custs. Sin proposta dad *Emil Müller* (pld Susch) daventan era las vischnancas e betg las regiuns responsablas per la tgira dals bains culturalis regiunals. Cun 88:25 vuschs vegnan las vischnancas obligadas da procurar per bibliotecas e mediatecas.

«Surpraisa da la pld e da sia proposta»

Cornelia Märchy-Caduff davart la debatta culturala

CUN CORNELIA MÄRCHY-CADUFF
HA DISCURRÌ FLURIN ANDRY / ANR

■ **La cumissiun per cultura e furmaziun vegn presidiada da Cornelia Märchy-Caduff (pcd/Razén). Il tractament dal messadi e surtut era la debatta davart la revisiun totala da la lescha per la promoziun da la cultura grischuna èn stadas ina sfida per ella. Las opiniuns da las deputadas e dals deputads al cussegl grond eran numnadain fitg divergentas.**

Èsi stà per Vos ina surpraisa che la pld vuleva refusar la debatta davart la lescha da cultura revedida totalmain?

Cornelia Märchy-Caduff: Gea, quai è propi stà ina surpraisa. Nus savevan ch'els eran per part d'otra opiniun ch'els auters commembers da la cumissiun, ma ch'els proponian gist da refusar tut la tractanda e da la renviar, da quai era jau surpraisa. Da quest'intenziun da la pld han ins dudi pir glindesdi en damaun.

Co giuditgais Vos il resultat fitg stretg per entrar la finala tuttina en materia enstagl da renviar il project a la regenza?

Quai mussa segir ils gronds dubis ch'igl existan tar questa lescha. Las differentas opiniuns divergeschan fitg ferm. Jau nun dentant da fitg bun anim, causa ch'ins

Cornelia Märchy-Caduff è la presidenta da la cumissiun per cultura e furmaziun.

FOTO Y. BÜRKL

ha a la fin finala tuttina decis da betg vulair simplamain renviar tut la lescha revedida, mabain da tractar da maniera detagliada ils singuls artitgels da quella.

Tge schais Vos da la renfatscha a la regenza che quella haja manchentà

da suttametter al cussegl grond in concept strategic avant che deliberar la nova lescha?

Nus avain udi da cusseglier guvernativ *Martin Jäger*, la procedura ordinaria è per la regenza ch'ella preparia

sco emprim la lescha ed alura, sin basa da quella, pli tard in profil directiv u in concept. Il cussegl grond vuleva a ses temp, cun l'incumbensa Claus, avair quai autramain. Quai nun è succedì uschia. Sulettamain causa quai han fitg blers dals parlamentar

cumenza a cumbatter la lescha revedida.

Ha il na evident ad ina candidatura per Gieus olympics en Grischun gi in effect sin la debatta davart la lescha da cultura?

Na, da mes puntg da vista betg. Jau nun hai discurre cun nagin collega che ha ditg, uss che la candidatura olimpica è vegnida refusada faschain nus quai era cun la lescha da cultura.

Tge relaziun ha a Voss avis la maiortad dal cussegl grond envers la cultura en Grischun?

Mintgina e mintgin da nus saina la cultura e sia impurtanza in zic auter, e mintgin la giada er in pau auter. Jau hai simplamain il sentiment che la cultura vegnia ludada fitg, ella ha ina tscherta impurtanza. Ma sch'i sa tracta da decider daners per la cultura, alura chalan blers dals deputads e da las deputadas da s'engaschar per ina buna cultura.

Tgenina disciplina da la cultura plascha a Vos il meglia?

A mai plaschan en sasez blers sorts da cultura. Jau hai fitg gugent chant choral, differentas sorts da musica, ma alur era teater e film. Gugent vegna er ad exposiziuns d'art. Sco ditg, a mai plascha in vast spectrum da la cultura.